

Вихід шукали безсонної ночі

Ольга КЛЕЙМЕНОВА

У Національному художньому музеї України експоновано 28 робіт, створених у 1990-ті роки дев'ятьма японськими художниками. Назва добірки – «Живопис радості».

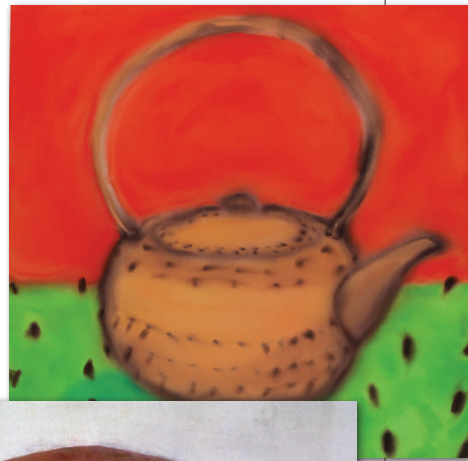
1990-ті – глухий кут постмодернізму. Доба переспівів, вторинностей-третинностей, ходінь колом... Далі мистецтву належить або народитися на новому витку, або загинути, ознаменувавши своїм відходом в небуття довгоочікуваний землянами апокаліпсис.

Японці, що попереду планети всієї, дарують арт-галузю якщо не глобальний шанс викараскатися, то принаймні шпаринку з променем світла. Виставлена у столичному музеї добірка картин, що десятий рік мандрує світом, являє собою зріз сучасного живопису своєї країни. Зріз натякає на ту саму шпаринку, крізь яку, ймовірно, розпочнеться майбутня реанімація всесвітнього мистецтва.

Являючи собою особливу цивілізацію в середині цивілізації планетарної, Японія робить перший крок у «дитинство людства». (Поняття застосоване фантастами на означення нової стадії в історії гомосап'єнсів, які відроджуються після чи то остаточної деградації, чи то глобальної катастрофи, що, в принципі, є тотожним.) Що ловить погляд? Полістильність, несхожість творчих підходів, невечерпність ідей, глибинність метафор, ігри з аніме, коміксами, книжковою та промисловою графікою, компроміс із глобалізацією, що проїла, як міль, їхню ж таки сучасну літературу, звернення до утрированого реалізму американців, і, нарешті, тримання «свого», рідного, таке собі вітання в минуле, кинуте, приміром, Хіросіге у його ХІХ століття, або ж навіть Сессю – у ХV-те...

Без зайвих пояснень зрозуміло: маємо справу саме з японськими авторами. Межа між ними та іншим світом така само очевидна, як відмінність у триманні ложки та дерев'яних патичків для їжі. Тож показаний тут дилтих Таканобу Кобаяші із зображенням цих столових приборів має основоположний характер. Його колега, Міран Фукуда, відчуває брак 3D-формату в класичному портреті: художниця створює додаткову вісь координат, вигинаючи золотаву раму картини. Тим часом у портретах, вазі, чайнику Наофумі Маруями – славнозвісна японська недовомленість, туманна і світла таємниця. Це – протилежність тому-таки Кобаяші з його нарочитою рафінованістю («Собака», «Ворота»). Технічний мінімалізм Йошитомо Нари співіснує з магнетичною образністю. Покинуте мишеня, пупсовида дівчинка із суїцидальними намірами, червоний капюшон та, врешті, «Безсонна ніч із пензлем», яка є найліпшим генератором таких фантазій. До компанії згаданих та незаслужено неназваних, зовсім різних авторів затесався й Такаші Мураками, творчу потенцію якого експлуатує відомий світовий бренд (придуманий для його валіз орнамент із значків-малюночків усім давно набив оскомину, та це – провина войовничої тиражованості будь-яких, навіть екстраординарних ідей). Цей митець із рідкісним прізвиськом Мураками, до слова, – один з найдорожчих на планеті. На виставці він представлений у звичному для його шанувальників ключі: психоделічні, по-броунівському літаючі предмети, водночас закупорені в чітко означені рамки («Королівський трон у перспективі»).

Ці сюжети з нетрів підсвідомості – гарний фінал нашого огляду. Та ще один доказ на користь припущення, мовляв, японці, ці сталкери в «дитинство людства», готуються вивести його в оновлену реальність.

71

